

บทที่ 1

บทนำ

เหตุผลและความสำคัญ

ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด รวมทั้งกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพของ ตนเองประกอบกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน ทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางร่างกายอารมณ์สังคมสติปัญญาตลอดจนคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นในการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนมีจิตสำนึกใน ความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก จะเห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและ วิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญกับคุณภาพของผู้เรียนดังนั้นการประเมิน คุณภาพผู้เรียนระดับชาติจึงถือว่าเป็นกลไกที่สำคัญในการที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของการพัฒนา คุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันกับ การจัดการศึกษารวมทั้งเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการวางแผนและพัฒนาคุณภาพของหน่วยงานต่างๆอีกด้วย

การประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการที่จะสะท้อนให้เห็นภาพความสำเร็จของการจัด การศึกษาของชาติ รวมถึงคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพของโรงเรียน นอกจากนี้ยังนำไปสู่การตัดสินใจ เติบโตขยาย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับต่างๆ ได้เป็นอย่างดี การจัดการศึกษาในปัจจุบันนอกจากให้ ทัวถ่วงแล้วยังมุ่งเน้นคุณภาพด้วย ผู้ปกครอง สังคม และรัฐ ต้องการเห็นหลักฐานอันเป็นผลมาจากการจัด การศึกษา นั่นคือ คุณภาพของผู้เรียนที่เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร หน่วยงานที่รับผิดชอบนับตั้งแต่ สถานศึกษา ต้นสังกัด หน่วยงานระดับชาติที่ได้รับมอบหมาย จึงมีบทบาทหน้าที่ ในการตรวจสอบคุณภาพ ผู้เรียนตามความคาดหวังของหลักสูตร ดังนั้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จึงกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน ๔ ระดับ ได้แก่ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขต พื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ทุกระดับมีเจตนารมณ์เช่นเดียวกันคือ ตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ของผู้เรียน เพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (แนวปฏิบัติการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 : 2) ซึ่งในการ ดำเนินการประเมินคุณภาพทั้งระบบมีการแบ่งระดับของการประเมินคุณภาพการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ประเมินระดับ ชั้นเรียน การประเมินระดับโรงเรียน การประเมินระดับเขตพื้นที่

การศึกษา และการประเมิน ระดับชาติ ซึ่งการประเมินคุณภาพการศึกษาดังกล่าวนี้นับเป็นการประเมินที่มีความต่อเนื่องและสอดคล้องซึ่งกันและ กัน เพื่อสะท้อนคุณภาพการศึกษาที่แท้จริง ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนระดับต่างๆ เป็น ตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ ที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

ผลการประเมินที่ได้จะเป็นข้อมูลสำคัญที่สะท้อนคุณภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ที่จำเป็นต้องมีข้อมูลผลการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุง/พัฒนาและการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน และเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษาระดับเขต พื้นที่การศึกษา และระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว การดำเนินการทดสอบนักเรียนในระดับชาติปีการศึกษา 2563

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. เป็นหน่วยงานทดสอบระดับชาติ อยู่ในการกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา เมื่อวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2548 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาวิจัย พัฒนา และให้บริการทางการ ประเมิน ผลทางการศึกษา และทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือ ด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติและระดับนานาชาติ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นสถาบันทางวิชาการและวิชาชีพ และ เป็นแหล่งอ้างอิงระดับชาติและนานาชาติที่เชี่ยวชาญด้านการทดสอบและการประเมินผลทางการศึกษา เพื่อให้ คนไทยมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ในทุกระดับและทุกประเภทการศึกษาสู่ระดับสากล (คู่มือการจัดสอบ O-NET ชั้น ป.6 และ ม.3 ปีการศึกษา 2563 สำหรับศูนย์สอบ :1) โดยได้ดำเนินการจัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2564 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในวันที่ 13-14 มีนาคม พ.ศ. 2564

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 เป็นหน่วยงานที่มีส่วนรับผิดชอบ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงจำเป็นต้องทำการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ เพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลการประเมินคุณภาพ ผู้เรียน จำแนกออกเป็นผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระดับกลุ่มเครือข่าย พัฒนาคุณภาพการศึกษา และระดับสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินการทดสอบทางการศึกษาสถานศึกษาในเขตพื้นที่ สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมิน การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

และมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็น ประโยชน์ ต่อการกำหนดนโยบาย แผนงาน และการจัดกระบวนการเรียน การสอนให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศรายงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง และหน่วยงานในสังกัดทราบ สามารถนำไปใช้วางแผน พัฒนาคุณภาพและการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพนักเรียน การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐานของ นักเรียน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ในกลุ่ม สาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์และภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ)
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินคุณภาพนักเรียน การทดสอบของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2562-2563
3. เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับสำหรับใช้กระบวนการตัดสินใจและกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และในระดับสถานศึกษา

เป้าหมายเชิงปริมาณ

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียน (O-NET) ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ทุกโรงในสังกัด ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์และภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ)

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

1. สถานศึกษาในสังกัดใช้ข้อมูลผลการทดสอบนักเรียนเพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพ ประจำปี และวางแผนการพัฒนาคุณภาพ
2. หน่วยงาน สถานศึกษา ห้องเรียนมีและใช้ข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็น ระบบเพื่อ การประกันคุณภาพผู้เรียน
3. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจ ตระหนักถึงความสำคัญในการ ประเมิน คุณภาพการศึกษา

ขอบเขตการประเมิน

ประชากรที่ใช้ในการประเมิน

นักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 จำนวน 3,054 คน มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 852 คน

สาระการเรียนรู้ที่ใช้ในการประเมิน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประเมิน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ)

เครื่องมือการประเมิน

ใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

คำนิยามศัพท์

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกคน ในปีการศึกษา 2563 ซึ่งศึกษาอยู่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนทุกโรงในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

การทดสอบทางการศึกษา หมายถึง การทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบทดสอบของสถาบันทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) เป็นเครื่องมือในการทดสอบนักเรียน

ศูนย์สอบ หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ซึ่งได้รับ มอบหมาย จากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ให้ดำเนินการจัดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้แก่นักเรียนที่ศึกษาอยู่ใน สถานศึกษาที่ ตั้งอยู่ในพื้นที่ 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอวังหิน อำเภอพยุห์ อำเภอน้ำเกลี้ยง อำเภอโนนคูณ อำเภอกันทรารมย์ และอำเภอยางชุมน้อย

สพป. หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 รับผิดชอบ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด ในพื้นที่ 7 อำเภอ ประกอบด้วยอำเภอเมือง อำเภอวังหิน อำเภอพยุห์ อำเภอน้ำเกลี้ยง อำเภอโนนคูณ อำเภอกันทรารมย์ อำเภอยางชุมน้อย

สพฐ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สทศ. หมายถึง สถาบัน ทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) คะแนน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบนักเรียนใน สาระการเรียนรู้ที่ทำการทดสอบ

คะแนนเฉลี่ย หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อกำหนดให้ คะแนน เท่ากับ 100 คะแนน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลและผลการประเมินเกี่ยวกับผลการทดสอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางแผนการจัดการศึกษา การนิเทศและการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับอำเภอและโรงเรียน
2. หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประกอบการพิจารณานโยบาย แนวทาง

และแผนงาน เพื่อใช้ในการยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

3. นักเรียนได้รับทราบความสามารถ และความถนัดของตนเองว่าอยู่ระดับใด หากมีความบกพร่อง จะ ได้แก้ไขปรับปรุงและพัฒนาตนเองและนำไปใช้ในการเรียนในระดับที่สูงขึ้น

4. ครูผู้สอนใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนของตนได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

5. ฝ่ายบริหารมีข้อมูลในการวางแผนการเรียนการสอน และการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ สถานศึกษาโรงเรียน การจัดครูเข้าชั้น การจัดสอนซ่อมเสริม การสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน ในวิชาต่าง ๆ